

BOVESSE, François, liberaal Waals politicus en letterkundige (Namen 10 juni 1890 - Namen 1 februari 1944).

Hij werd doctor in de rechten aan de universiteit te Luik en was gedurende de Eerste Wereldoorlog een van de medewerkers van het wallingantische blad *Opinion Wallonne* te Parijs. Hij was gemeenteraadslid (1921-'32) en schepen (1927-'29) van Namen. Hij was volksvertegenwoordiger voor het arrondissement Namen van 20 november 1921 tot '25 en opnieuw van 26 mei 1929 tot 14 april '37, toen hij ontslag nam om gouverneur te worden van de provincie Namen (15 april 1937-'40). Van 1931 tot '37 was hij herhaaldelijk minister.

Bovesse speelde als wallingant een belangrijke rol in de Vlaams-Waalse verhoudingen tussen de twee wereldoorlogen. Toen de regering-Theunis (16 december 1921 - 5 april '25) zelf een compromisontwerp indiende voor de vernederlandsing van de universiteit van Gent, dat in juli 1923 door het parlement werd goedgekeurd (de zgn. Nolf-barak), zagen een aantal Franstaligen, o.a. Bovesse, in de „Nolf”-universiteit de eerste beslissende aanslag op het door hen gekoesterde Franstalig cultuurcentrum in Vlaanderen.

Toen in 1930 de radicale *Concentration Wallonne* te Luik ontstond, had Bovesse zitting in het beschermcomité. In het wetsontwerp op het taalgebruik bij het lager en middelbaar onderwijs (de wet van 14 juli 1932), dat op 13 mei 1930 in de senaat was ingediend, was het algemene beginsel „streektaal is onderwijstaal” opgenomen. Bij de opstelling van dit wetsontwerp heeft Bovesse, die vreesde dat de Vlamingen in Wallonië van het personaliteitsbeginsel gebruik zouden maken om de integriteit van Wallonië aan te tasten, een belangrijke rol gespeeld.

Toen Frans van Cauwelaert op 10 januari 1934 minister werd van nijverheid, middenstand en binnenlandse handel ter vervanging van P. Pouillet in de katholiek-liberale regering - De Broqueville (22 oktober 1932 - 12 november '34), waarschuwde Bovesse samen met Jennissen voor de ernst van de toestand, in het vaste comité van de liberale landsraad (21 januari). Beiden verzetten zich tegen

de overheersing door Vlaamsgezinde personaliteiten in de schoot van de regering.

Onder druk van de Vlaamse Concentratie, tussen de Katholieke Vlaamse Volkspartij (KVV) en het Vlaamsch Nationaal Verbond (VNV), diende de regering - Van Zeeland (13 juni 1936 - 25 oktober '37) zelf op 4 november 1936 een wetsontwerp in dat een onvoorwaardelijke amnestie regelde voor burgers en een gedeeltelijke voor militairen. Bovesse, liberaal minister van justitie, ondertekende dit wetsontwerp, echter zonder zijn partij te raadplegen. De liberale partij, vooral de Brusselse en Waalse leden, was definitief tegen dit ontwerp, zodat minister Bovesse op 11 april 1937 zelfs zijn ontslag moest indienen. Dit was meteen het eind van zijn ministeriële loopbaan. Op 15 april 1937 werd hij gouverneur van Namen. Op 1 februari 1944 werd hij door Duitsgezinden vermoord.

LITERATUUR: R. Hicguet, *François Bovesse 1890-1944* (1945); - F. Mortier, *Een gaanderij van zeven slachtoffers. Eric Sasse, Georges Petre, Generaal Lartigue, Raoul Engel, Advokaat Braffort, Kamerlid Horrent, Oud-minister Bovesse* (1945); - M.P. Herremans, *La Wallonie, ses griefs, ses aspirations* (1952); - R. de Nolf, *Federalisme in België als grondwettelijk vraagstuk* (1968); - H.J. Elias, *Vijfentwintig jaar Vlaamse Beweging 1914/1939*, III-IV (1969); - T. Luykx, *Politieke Geschiedenis van België van 1789 tot heden* (1969, tweede uitgave).

RIGO DE NOLF